

OPHAVSRET / COPYRIGHT

Ophavsret eller copyright handler om **rettigheden til at udnytte et værk**. For arkiver har ophavsretten betydning, når billeder fra samlingen publiceres offentligt, for eksempel ved at blive trykt i bøger, gengivet i aviser, vist på hjemmesider eller når de via registreringen i Arkibas vises på Arkiv.dk.

Grundlæggende skelner man mellem billeder, der er af "værkshøjde" (= værker), og billeder, der ikke er.

Værker er, groft sagt, professionelle billeder, mens amatørbilleder ikke formodes at have værkshøjde.

Amatørbilleder før 1970

Ingen ophavsret. Kan gengives uden tilladelse og vederlag. Fotografens navn skal dog altid nævnes, hvis man kender det.

Amatørbilleder efter 1970

Er beskyttet i 50 år efter optageåret. Man skal altså have tilladelse af fotografen til at anvende billedet de første 50 år. Husk at fotografen stadig altid skal krediteres, også efter de 50 år er gået.

Professionelle billeder incl. pressefotos

Disse billeder formodes at have værkshøjde, og derfor gælder reglen, at billederne er beskyttet indtil 70 år efter ophavsmandens død. Det har altså ikke noget at gøre med, hvornår billedet er taget, men hvor længe fotografen har været død.

Reklame- og portrætfotografier fra 1910 til 1995

Disse billeder anses at have værkshøjde, men i ovennævnte periode tilhører ophavsretten bestilleren af billedet, med mindre andet er aftalt. Fotografen skal derfor krediteres, men ikke honoreres.

Ukendt fotograf

Hvis der ikke er stemplet navn på billedet, og ophavsmanden heller ikke er blevet oplyst ved overdragelsen til arkivet, er arkivet ikke forpligtet til at iværksætte en større research for at finde fotografen. Hvis arkivet anvender billedet, angives fotografen som "Ukendt". Man krænker ikke ophavsretten, da man ikke har haft mulighed for at vide, hvem man skulle søge tilladelse hos. Men *hvis* en rettighedsindehaver melder sig, må man betale det normale honorar for brug af billedet.

Billeder af kunstværker

Ved billeder af kunstværker kan kunstneren bag værket have ophavsret. Det er dog kun tilfældet, hvis billedet er hovedmotivet OG det udnyttes kommercielt.

Hvis billedet forestiller et kunstværk opstillet på et offentligt sted, fx en skulptur på torvet, må det altså gerne anvendes (hvis ikke fotografen har ophavsret). Men man må ikke tage et billede, der kun viser skulpturen, og udgive det som postkort.

Se mere om ophavsret her: [Hvad må man med ophavsretsbeskyttede billeder?](#)